

”Skatteparadis”, ”skattekonkurransse” og slitesterke misforståelser

Av førstestatsadvokat Morten Eriksen

Skatteparadisenes taushetsbelagte virksomhet holder i dag anslagsvis ca 1/3 av verdens bruttoproduksjon. Ingen andre kommersielle internasjonale strukturer forårsaker så store skadevirkninger, og er omgitt med så mye uvitenhet og misforståelser.

Det er en grunn til at skatteparadisene praktiserer rigorøse taushetsregler. Opplysningene som er lekket fra LGT Bank i Liechtenstein – en enkelt bank blant mange tusen banker i skatteparadisene – avslørte at tusenvis av velstående borgere i *andre* stater har skjult betydelige midler der.

De mest utbredte misforståelsene om ”virksomheten” i skatteparadisene er følgende:

Misforståelse 1: ”Skattekonkurransse” er i seg selv verken negativt eller galt. Skatteparadisene må fritt kunne velge sin egen skattepolitikk, og hvordan samfunnets fellesgoder finansieres.

Selvsagt kan skatteparadisene gjøre det, men det er ikke det de gjør. Selskap som registreres i skatteparadisene tilbys liten eller ingen skatt for privatpersoner og selskaper. Forutsetningen er at de bare skal drive virksomhet i *andre* stater, hvor selskapenes virkelige aktivitet foregår, og selskapets eiendeler, forretningsforbindelser, kreditorer og eiere befinner seg, og selskapet har sine forpliktelser. Dette gjelder ca 99 % av selskapene som registreres. Når aktiviteten utelukkende foregår i andre stater – til skade for offentlige og private interesser i *andre* stater – er det nødvendig å hindre innsyn for de som påføres tap og skader. Ellers vil fiksjonene og identitetene til de som står bak avsløres.

Skatteparadisene kan selvsagt raust tilby skattefrihet til virksomheter som utelukkende foregår i andre stater. Det er ikke utøvelse av selvråderett, men uakseptabel inngripen i andre stater selvråderett.

Med enkle lovvedtak kan Norge gjøre det samme. Tilby utlendinger adgang til å etablere selskaper som ikke skal betale skatt (forutsatt at de ikke driver virksomhet i Norge); bare gebyrer på selskap og truster ved stiftelsesregistrering, årlig opprettholdelse av registrering osv. Offentlige og private interesser i andre stater vil selvsagt ikke akseptere at de påføres tap og skader. Derfor må vi ha strenge taushetsregler som skjuler eiernes identitet. Hvorfor gjør vi ikke dette?

Misforståelse 2: Skatteparadisene tilbyr ordinære selskaps- og truststrukturer.

Selskaps- og trustlovgivningen er strukturelt fra ordinær nasjonal selskapslovgivning, som skal balansere interessene til *alle* som har med virksomhetene å gjøre.

Fordi selskap i skatteparadisene bare skal virke i *andre* stater, har de en rekke friheter: ingen offentlig eieridentifikasjon eller offentlig registre med informasjon av betydning, ingen eller minimal regnskapsplikt eller revisjonsplikt, ingen oppbevaringsplikt for dokumenter (ut over

visse opplysninger hos tilretteleggere i skatteparadisene). Hvis det oppbevares dokumenter, kan de oppbevares hvor som helst i verden. Skatteparadisene har ingen interesse av dokumentene. De får inntekter fra gebyrene. Hensynet til offentlige og private interesser i stater som påvirkes negativt har ingen betydning, så lenge virksomheten ikke berører lokale interesser. Selskapene kan flyttes på kort tid til andre jurisdiksjoner, hvis private eller offentlige kreditorer i andre stater blir nærgående.

Misforståelse 3: Innsyn i skatteparadisene vil løse problemet

Feil. Det løser problemet i noen få tilfeller – men påvirker ikke de grunnleggende svakhetene. Vet man ikke hvem og hva som skjuler seg, kan man heller ikke anmode om innsyn. Eksemplet fra Liechtenstein viser at skjulte midler i utgangspunktet ikke er sporbare for private interesser eller myndighetene i de stater som berøres negativt. De langt fleste hemmelige konti mv avsløres aldri. Dessuten tar rettsanmodninger tid, er underlagt mange begrensninger, og de anmodningen gjelder kan få varsel om at de er i søkelyset før dokumentasjonen er sikret. Benyttes flere skatteparadiser samtidig forsterkes problemene ytterligere.

Misforståelse 4: Skatteparadisene driver sunn skattekonkurrans.

I sum medfører de spesielle ”skattereglene”, taushetsreglene og selskaps-/truststrukturene som tillates, et *kriminalitetsproblem*. Skatteparadisene skjuler hvitvasking, terrorismidler, narkotikaomsetning, ulovlig våpenhandel, korrupsjon, bedragerier, ulovlig innsidehandel, skattesvik og mye mer.

Sveriges finansminister Anders Borg har uttalt at ”tax paradises in practice become tax parasites”. Skatteparadisproblemet er enormt og i vekst. Det skaper kriminalitet, uakseptable konkurranseforhold og usikkerhet i den globale økonomi. Utviklingslandene påføres særlig store skader. Det må vi forholde oss til, selv om – eller nettopp fordi – det er stater som står bak. Slikt kan det aldri bli sunn skattekonkurrans av.